

DEFINITIE IVF BEHANDELING

Versie 1.0

Verantwoording

NVOG

Inleiding

Door de invoering van de zorgverzekeringswet in 2006 vervalt de Subsidiereregeling IVF van het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) en daarmee de tot nu toe gehanteerde definitie van een IVF behandeling.

De Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) en de Vereniging van Klinisch Embryologen (KLEM) willen in deze leemte voorzien door een nieuwe definitie van een IVF behandeling te maken op basis van kwaliteitsoverwegingen, die voortvloeien uit onder andere de aanbevelingen uit het recente ZonMw rapport "*Vruchtbaarheidsstoornissen, kansen voor doelmatiger zorg*".

Deze nieuwe definitie dient vervolgens het uitgangspunt te zijn voor enerzijds de financiering van IVF (via DBC's), en anderzijds de vergoeding van IVF (via de zorgverzekering).

Overwegingen

- Het genoemde ZonMw rapport stelt dat het behandeltraject, en niet de behandelcyclus, past bij het perspectief van de zorgvraag van de patiënt (aanbevelingen 3 en 4). De episodische wijze van registreren door de Landelijke Infertiliteit Registratie (LIR) sluit hierbij aan.
- Er is internationale consensus dat het al dan niet optreden van 'de geboorte van een kind' het eindpunt van dit traject moet zijn, en niet 'zwangerschapstest' of 'doorgaande zwangerschap bij 12 weken'.
- Het aantal zinvolle en doelmatige cycli in het behandeltraject is afhankelijk van de kans op zwangerschap bij een volgende cyclus, wat vooral wordt bepaald door individuele prognostische factoren. Voor het ene paar komt dat neer op de huidige drie cycli, voor het andere paar op een groter of juist lager aantal. Deze keuze hoort in de spreekkamer gemaakt te worden op basis van 'shared decisionmaking'.
- 'Single embryotransfer' (SET) is in veel gevallen doelmatiger dan 'dual embryotransfer' (DET) doordat meerlingen worden voorkomen. Het ZonMw rapport beveelt dan ook aan om de definitie van een IVF behandeling en de daarop gebaseerde vergoedingsystematiek zodanig aan te passen dat SET aantrekkelijker wordt (aanbeveling 11).
- De transfer van gecryopreserveerde embryo's is een doelmatige procedure. Daarnaast is een adequaat cryopreservatie programma van belang voor de implementatie van SET. Het ZonMw rapport beveelt dan ook aan de definitie van een IVF behandeling zodanig aan te passen dat de transfer van gecryopreserveerde embryo's wordt vergoed als deel van de behandeling waarin ze zijn ontstaan (aanbeveling 5).

Definitie

Onder IVF worden alle vruchtbaarheidsbehandelingen verstaan waarbij de bevruchting buiten het lichaam plaats vindt. Daarbij gaat het zowel om IVF (in engere zin), als om ICSI (al dan niet met chirurgisch verkregen sperma). Er moet onderscheid gemaakt worden tussen behandeltraject en behandelcyclus.

- Een behandeltraject kan bestaan uit een of meerdere behandelcycli. Het traject begint bij de start van de 1e cyclus. Het traject eindigt na één of meerdere cycli met de geboorte van een kind, of met het besluit van paar en behandelaar dat verdere cycli niet zinvol of wenselijk meer zijn. Zolang het traject niet is beëindigd zijn de transfers van gecryopreserveerde embryo's deel van het traject waarin ze zijn ontstaan.
- Een behandelcyclus begint met de begeleiding van de folliculaire fase (meestal met ovariële stimulatie), gevolgd door de punctie (met als doel het verkrijgen van eicellen), laboratoriumdeel (met de eigenlijke in vitro fertilisatie) en de embryotransfer. De cyclus eindigt met een zwangerschap of menstruatie. De transfers van gecryopreserveerde embryo's zijn een onderdeel van de cyclus waarin ze zijn ontstaan.

Gevolgen voor financiering en vergoeding

- De financiering van IVF via DBC's dient gebaseerd te blijven op de behandelcyclus, en niet op het behandeltraject. Dit laatste zou immers betekenen dat er een vast bedrag gerelateerd gaat worden aan een sterk variabele en niet in te schatten hoeveelheid tijd, werk en kosten.
- De vergoeding van IVF door de zorgverzekering dient gebaseerd te worden op het behandeltraject, en niet op behandelcyclus. Dit past immers het beste bij het perspectief van de patiënt die voor de vergoeding in aanmerking komt.

Volgende stappen

- Dit standpunt dient het uitgangspunt te zijn voor eventuele herziening van de financiering van IVF. Het aantal DBC's rondom IVF is vrij groot en er is onduidelijkheid over de financiële afwikkeling bij transport IVF. Een belangrijke vraag is ook of er wel of niet een aparte DBC voor transfers van gecryopreserveerde embryo's moet blijven. Na een eventuele DBC herziening dient de tariefstelling te worden aangepast. Hierbij moet ook de structurele financiering van de verplichte registratie (LIR) worden meegenomen.
- Dit standpunt dient ook het uitgangspunt te zijn voor herziening van de vergoeding van IVF. Er is een brede behoefte aan een eenvoudige, solidaire en doelmatige regeling. Uitgaande van het behandeltraject kan gedacht worden aan een maximum aantal te vergoeden cycli (≥ 3) per traject of een daarmee overeenkomend persoonsgebonden budget per traject. Aan deze vergoeding kunnen professionele kwaliteitseisen gesteld worden. Indien dit niet mogelijk blijkt te zijn, dient de NVOG in ieder geval een standpunt of richtlijn op te stellen over het maximale aantal te plaatsen embryo's (maximaal twee, bij goede prognose één).

Colofon

NVOG standpunten hebben een veel beperkter reikwijdte dan richtlijnen. Een standpunt geeft een voorlopig advies hoe te handelen in situaties waar nog onvoldoende wetenschappelijke gegevens voorhanden zijn om een bepaalde gedragslijn meer beargumenteerd voor te stellen. Veelal zal het hier actuele ontwikkelingen in het vakgebied betreffen, die van zodanig belang zijn dat een (voorlopige) stellingname van de beroepsgroep gewenst is.

NVOG
Postbus 20075
3502 LB Utrecht
www.nvog.nl

Disclaimer

De NVOG sluit iedere aansprakelijkheid uit voor de opmaak en de inhoud van de voorlichtingsfolders of richtlijnen, alsmede voor de gevolgen die de toepassing hiervan in de patiëntenzorg mocht hebben. De NVOG stelt zich daarentegen wel open voor attentering op (vermeende) fouten in de opmaak of inhoud van deze voorlichtingsfolders of richtlijnen. Neemt u dan contact op met het Bureau van de NVOG (e-mail: info@nvog.nl).